

TOVERITAR

The State Historical Society

This Issue of the Toveritar contains no articles such as require an affirmed translation according to Act of Oct. 15th, 1917.

No. 31 PAINOS 10,021 Tiistaina, Elokuun 2 p.—Tuesday, August 2nd. 1921—Yhdestoista Vuosik.

TYÖLÄISVAIMON ASEMA

Kirj. Ida Lahti.

Onkohan ketään tässä matoisessa mailmassa, joka viettää niin yksinäistä, yksitoikkoista ja nöyryyttävää orjan elämää kuin äiti kodissa. Aamusta varhain, myöhään yöhön hän raataa. Oman perheensä jäsenet ovat hänen ainoat seuraverinsä. Jos hän välillä hetkeksi istahtaa, täytyy hänellä silloinkin olla paikkaamis, neulomis tai sukkakudin kädessä. Siis hänellä ei ole oikeastaan koskaan lepoa. Vielä yölläkin tarvitsee joku lapsista sitä tai tätä, tai voi olla sairas, jolloin se tarkoittaa yön valvomista. Itse hän ei jouda koskaan sairastamaan, vaikka ruumista pakottaisi niin, että tuskin pystyissä pysyy. Vaan sittenkin täytyy, täytyy vaan kestää!

Kaikkissa muissa toimissa on työ järjestetty, mutta niin ei ole laita perheenmännän. Olipa tällä naisella minkälaisia taipumuksia tai kykyjä tahansa, on hänen ne sivuutettava avioliittoon mennessään ja ruvettava heti kotijuhdaksi. Hän on pesijä, silittäjä, neuloja, keittäjä, sairaanhoitaja, lasten kasvattaja y. m. Työ imee kaiken hänen voimansa ja tarmonsaa.

Laulakoot runoilijat kauniita lauluja äitiydestä ja kodin sulostajasta, mutta todellisuudessa on asiantaita kaikkea muuta, mutta ei ihanaa, ei ihmisistäkään. Työn päätyttyä, mikä ei oikeastaan koskaan pääty, on hän liian väsynyt lukeakseen jotain vakavampaa kirjallisuutta, kuten tieteellistä tai yhteiskuntaoppia. Hän on liiaksi rasitettu ruumiillisesti, että aivotkaan eivät jaksaa paljon toimia. Senpäästäkin hän haluaakin keveää lukemista, kuten rakkausromaaneja, kokkirjoja, y. m. samantapaisia, joissa annetaan ohjeita kotitarpeisiin. Ja siis pysyy hän takapajulla yhteiskunnallisissa kysymyksissä.

Naiset muissa ammateissa, kuten tehtaissa, puodeissa, konttoreissa, j.n.e. tulevat joka päivä kosketukseen muitten ihmisten kanssa, ja siis on heillä laajempi katsantokanta elämästä. He ovat vilkkaampia, seuraavat mailman tapahtumia, ovat paremmin aikansa tasolla, silläaikaan kuin perheenmännät, työläisvaimot, pysyvät henkisesti tylinä. He surkastuvat tässä orjuuden tilassa. He kuolevat ruumiillisesti sekä henkisesti. Ja se tuntuu heistä, että mikään ei voi heitä auttaa. Yhteiskunnan pulmalliset kysymykset eivät liikuta heitä, tai ainakin tuntuu siltä kuin eivät ne olisi missään yhteydessä heidän oman persoonakohtaisen elämänsä kanssa.

Ja vielä lisäksi on kotinainen työ palkatonta. Tekipä hän työnsä kuinka hyvin tahansa, hän ei saa siitä penniäkään. Hän on riippuvainen miehensä, mitä elintarpeisiin ja suojaan tulee, ja mies on taas riippuvainen työnantajastaan. Miehellä on aina parempi tilaisuus ottaa osaa yhteispyrintöihin. Useinkin hän lähtee iltasin kokouksiin, sillä aikaa kuin vaimo saa jäädä kotiin lasten luo. Jos nainen on kotoa poissa yhdenkin illan, on hänellä palatessa kaksinverroin työtä, ja työt on tehtävä, niitä ei voi sivuuttaa.

Ja kuitenkin, jos kenenkään, on se juuri äidin, jonka meidän pitäisi saada riveihimme, sillä hän se on, juuri hän, joka on päiväkaudet kosketuksessa lastensa kanssa, ja hänellä siis on suuri vaikutusvalta heihin. Hänellä juuri pitäisi olla tietoja sosialismista, jotta hän puolestaan voisi vaikuttaa samassa kysymyksessä lapsiansa.

Tavallisella agiteeraamisella emme voi saavuttaa perheenäitiä, sillä kuten jo enemmän mainittiin, on hän liian rasitettu työstään lukeakseen ja kuunnellakseen raskaita yhteiskuntakysymyksiä. Pitäisi paremminkin vedota tunteisiin ja tehdä yksityistä kotiagiteerausta. Voisimme esimerkiksi kertoa, mitenkä tuleva työväenvalta tulisi vaikuttamaan hä-

nen asemaansa, miten hänkin tulisi kuulumaan järjestyneiden joukkoon, ja että hänellä olisi lyhyempi työpäivä, ja hänkin saisi paikan työstään, kuten muutkin ammatillaiset.

Sitten voisimme kuvaila hänelle, mitenkä sosialismi tulisi vaikuttamaan avioliittoon. Naisen ja miehen yhtyminen ei tulisi perustumaan taloudellisiin suhteisiin, vaan todelliseen rakkauteen, sukupuolivetoon ja henkiseen toveruuteen. Silloin nainkin tuntisi onnea ja vapautta, sekä voisi edistää niitä harrastuksia, joita hän mieli. Käsikädessä aviopuolisot henkisesti voisivat kohota niin korkealle kuin siivet kantaisivat.

Ja lapsiin nähden voisimme äideille kertoa lasten paradisiista, lastenkodeista tai hoitoloista, ei sellaisista, jotka nykyään täyttävät maapallon, joissa töytitään, pieksetään, kiroillaan, joissa hyvyys on tuntematon, joissa kasvaa vaivaisia, sairaloisia yhteiskunnan hylkiöitä, ei, — vaan sellaisista, joissa on kunnolliset, lapsirakkaat neuvojat ja leikkiverit, joissa he saavat todellista hyvyttä osakseen, joissa he kasvavat tovereina, joissa kasvonsa säilyttää kirkkaatensa, ja terveys ja onni uhkuu heidän koko olemuksestaan — jossa kaikilla lapsilla on yhtäläinen tilaisuus elämään.

Onko ainoatakaan äitiä, johon ei vaikuttaisi puheet "hauskasta onnellisesta kodista, hyvästä ravinnosta, terveellisestä ympäristöstä, runsaista leikkikentistä ja rajattomasta kasvatuksen tilaisuudesta."

Yrittäkää te, jotka vähänkin kykenette, yrittäkää innostuttaa perheenäitiä sosialismiin. Osoittakaa hänelle, mitä sosialismi tulee tekemään perheenäidille. Siten vähitellen saatte hänet innostumaan, ajattelemaan, kyselemään lisää, vihdoin tilaamaan lehden, ostamaan jonkun kirjusen, vaikkapa vaan työväen romsanin. Ja sitten yhä edelleen vakavampaan päin. Ja kun kerran saa tiedonhalun heräämään ihmisessä, ei mikään voi pidättää hänen janoansa. Sisällinen pakko voi tehdä ihmeitä, se löytää keinot ja tilaisuudet ja taidon käyttää ne hyväkseen.

Työläisnaisille

Ylös, siskoni, hengen yöstä,
ylös työhön ja toimintaan!
Te vaatikka kunnia työstä,
kun olette voimana maan!
Ei lapsemme nälkään saa kuolla
veriuhrina kurjuuden;
mekö vajajen värjymme puolla
elon synkeimmän nurjuuden?

Ylös, siskoni, hehkuvin innoin,
pian kahleemme katkaistaan!
Ikiuskosta sykkivin rinnoin
työn nostamme kunniaan!
Käsi ahkera arvon on saava,
se palkkamme verraton on;
nälän, tuskien tuottama haava
silloin vaiva on tuntematon.

—Judith.

NAINEN JA KAPITALISMI

Naisen asema yhteiskunnassamme on nyt erilainen kuin se oli ennen kapitalismia. Koko historian n.k. sivistyskauden alusta kapitalismiin saakka oli nainen kaikin puolin tavaran asemassa yhteiskunnallisena tekijänäkin. Hän oli inhimillisen yhteiskunnan ulkopuolella, mikäli tulee kysymykseen yhteiskunnallinen elämä.

Kun kapitalismi kehittyi ja koneellisuus tuli pääasialliseksi tuotantomuodoksi, alkoi se yhä enemmän ja enemmän tarvita halpaa työvoimaa, ja sitä mukaa kun nainen suuremmassa ja suuremmassa määrässä astui tuotantoon tekijäksi, sitä mukaa hän tuli yhä enemmän ja enemmän yhteiskunnalliseksi tekijäksi ja sai yhä suurempia ja suurempia yhteiskunnallisia—poliittisia ja taloudellisia—oikeuksia.

Mutta se tavattoman pitkä alennuksen yö, missä nainen kautta aikojen on virunut, ei ole sallinut naisen kehityksen kulkea ylöspäin yhtä mukaa yhteiskunnallisten oikeuksien kasvun kanssa. Ja naisen henkinen alennustila on nykyisessä yhteiskunnassamme silmiinpistävämpänä, räikeämpänä kuin koskaan ennen.

Kapitalismi, jonka tuhoovampaa kirousta ihmis-kunnalla kokonaisuudessaakaan ei koskaan ole ollut, on saattanut naisen asemaan, jossa hänen on pakko olla aina ja alituisesti valmis myymään itsensä enemmän tarjoovalle jokapäiväisen leivän, huvitusten y.m. muodossa.

Tämä johtuu siitä, että meidän yhteiskunnassamme ei anneta minkäänlaista arvoa sille palvelukselle—sille yhteiskunnallisuudelle—minkä nainen suorittaa äitinä. Kapitalismi vaatii naiselta suvun jatkamista, mutta asettaa heidät riippuviksi miehistä ja heidän mielivallastaan.

Kunkin järjestelmän aikana vallitsevat tavat ja elämän yleensä määrää sen järjestelmän vallassa-oleva luokka. Se ja sen elämä lyö leiman, jonka mukaan koko järjestelmä tuomitaan.—Ja mikä on yläluokkamme nainen?

Jo nuoresta pitäen kasvatetaan hänet kehittämään vissejä ominaisuuksia, joita hänellä on pakko olla kilpailussa toisten samassa asemassa olevien kanssa miehestä, elättäjistä, huvitusten, helyjen, kalliiden pukujen ja kaikenlaisten nautintojen bankkijasta. Puhdas kauneus ei tässä kilpailussa ole päätekiä, vaikkakin hyvä apu. Siinä tarvitaan enemmän—tarvitaan kykyä herättää vastaisen sukupuolen vietiä kiihkeään toimintaan, niin kiihkeään, että siitä seurauksena on avioliitto.

Rakkauksella ei ole tämän asian kanssa mitään tekemistä. Jollei miehellä ole rahaa ja tavaraa, ei häntä "rakasteta" avioliiton rakentamistarkoituksissa—naiset eivät prostitueeraa itseään miehen takia, vaan rahan ja tavaran.

Keskiluokka pyrkii elämäntavoissaan apinoimaan yläluokkaa niin paljon—ja vähän enemmänkin—kuin varat kannattavat. Tämä on varsin jokapäiväinen ja tuttu ilmiö tässä maassa, jossa keskiluokalliset maailmankatsomukseltaan ja ajatustavoltaan ovat keskiluokkalisia vain väliaikaisesti, siksi kunnes tavalla tai toisella onnistuvat pääsemään ihailemaansa yläluokkaan, varsinaiseen kapitalistiluokkaan.

Yhteiskuntamme naisen surkea asema kuvastuu varsin elävästi aikamme ja meidän tieteellisissä harrastuksissa, joista nykyään pitävät huolen miltei yksinomaan liikkuvien kuvien teatterit ja n. k. "säärinäyttelyt". Kuvateatterit ovatkin ne, joiden kautta yläluokan räävitön elämä tarjotaan keskiluokan ja köyhälistön naisten matkittavaksi. Ja tunnustaa täytyy että nämä samat asiat ovat jo siellä täällä nähtävissä köyhälistönassissammekin, vaikkakaan eivät vielä läheskään niin räikeinä.

(Jatkoa sivulla 2)